

A Győri Ítéltábla a **Cser Zoltán felperesnek** a Szilágyi és Világosi Ügyvédi Iroda által képviselt **alperes** ellen személyiségi jog megsértéséből eredő igény iránt indított perében a Veszprémi Törvényszék 2017. április 26. napján kelt 7.P.20.206/2016/25/I. számú ítélete ellen az alperes által 29. sorszám alatt előterjesztett, 30. sorszám alatt kiegészített fellebbezés folytán - tárgyalás alapján - meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú ítélet megfellebbezett rendelkezéseit azzal a kiegészítéssel hagyja helyben, hogy kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az illetékügyben eljáró hatóság külön felhívása alapján az állam javára 36.000 (Harminchatezer) forint kereseti illetéket.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az állam javára az illetékügyben eljáró hatóság külön felhívása alapján 48.000 (Negyvennyolcezer) forint feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

A Veszprémi Törvényszék 2015. június 30. napján kihirdetett ítéletével a felperest bűnösnek mondta ki emberölés büntetnének kísérletében és ezért 9 év börtönbüntetésre ítélte, melyet a Győri Ítéltábla, mint másodfokú bíróság 8 évre enyhített.

2015. július 1. napján a **Veszprémi Törvényszék sajtóközleményt jelentetett meg** a honlapján, melyben a felperessel szemben kiszabott büntetéssel párhuzamosan a megállapított tényállás lényegét is közölte, mely szerint a felperes 2012. december 2. napján - jelentős mennyiségi szeszszital elfogyasztását követően - volt élettársa ... lakására ment és az ajtó kinyitását követően - „Most megöllek!” felkiáltással - késsel hasba szúrta azt. A sajtóközlemény a cselekmény előzményei kapcsán említést tett arról is, hogy a vádlott és a sértett között az élettársi kapcsolatuk lezárását követően haragos viszony alakult ki, melynek során a sértett több alkalommal megveréssel fenyegette a vádlottat, valamint annak élettársát, tanút.

A büntetőeljárás részleteiről az alperes több cikkben is beszámolt, a tárgyalásokról szóló tudósításában többször kitért arra, hogy a felperes cselekményét megelőzően a sértett azzal fenyegetőzött, hogy kikészíti a felperest, verőlegényeket hoz rá, hozzátartozói bosszút állnak rajta.

Az elsőfokú ítélet meghozatalát követően az alperes az általa szerkesztett **....online oldalon** 2015. július 2. napján **„Féltékenységből akarta megölni volt élettársát”** címmel „9 év börtönre ítélte a

bíróság minap azt a férfit, aki meg akarta ölni volt élettársát" alcímmel az alábbi cikket jelentette meg:

„A Veszprémi Törvényszék a 2015. június 30-án kihirdetett ítéletével vádlottat bűnösnek mondta ki emberölés bűntettének kísérletében, ezért a férfit kilenc év börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre ítélte és kilenc évre eltiltotta a közügyektől. A bíróság a férfi cselekményéhez használt kést elkobozta és kötelezte közel 300.000,- Ft büntügyi költség megfizetésére. A tényállás szerint: 2012 májusában élettársi kapcsolatot létesített ..., mely 2012 novemberében megszakadt és az asszony a férfitől visszaköltözött a lakásába. Köztük ezután haragos viszony alakult ki **és a férfi több alkalommal is azzal fenyegetőzött, hogy megveri a nőt és élettársát, ...-t.** 2012 decemberében lakásában jelentős mennyiségű szeszes italt fogyasztott, majd elhatározta, hogy felkeresi volt élettársát.

Magához vett egy konyhakést és azzal odament. A lakás ajtaját a nő lánya, nyitotta ki, aki közölte, élettársa a mosdóban van, szól neki, majd a lány a lakás ajtaját a vádlott előtt becsukta, aki a lépcsőházban várt. Az asszony azután ajtót nyitott a férfinak, aki a lakásba lépett és „Most megöllek!" felkiáltással késsel a nő hasába szúrt. Az asszony sikoltozására lánya odafutott és próbált segíteni. az asszony hasából kihúzott késsel a nő és lánya felé hadonászott, közben kiabálta: „Megölöm ezt a bűdös k-t!". A sikoltozásra a nő élettársa, is kijött a szobából, aki a vádlottal dulakodni kezdett. Sikertelenül a férfi kezéből a kést kiütnie. Közben ismét az asszonyra támadt, hajánál fogva a fürdőszobába lökte. A lökéstől mindketten elestek, a nő a padlóba a fejét beütötte, majd a lépcsőházba menekült. a fürdőszobában megfékezte a vádlottat, aki a támadással továbbra sem hagyott fel és a közben értesített férfival, ...-vel együtt visszatartották a rendőrök érkezéséig. A mentők az asszonyt a megyei kórházba vitték, ahol életmentő műtétre volt szüksége. A vádlottat az ajkai kórházba szállították. Az ítélet ellen a vádlott felmentésért, a védő felmentésért és másodsorban a büntetés enyhítéséért fellebbezett. Az ügyész három nap gondolkodási időt kért."

A fenti cikk megjelenését követően ... - a felperes édesanyja - szóban és e-mailben is **eredménytelenül kérte** a cikk szerzőjét, ... újságírónt - **a cikk azon állításának helyesbítésére, mely szerint a felperes megveréssel fenyegette a sértettet és ...-t,** s emellett a büntetőeljárás egyéb mozzanataival kapcsolatos észrevételei megírására is kérte az újságírónt. .

A bűncselekmény elkövetését megelőzően felperes lakókörnyezetének megbecsült tagja volt, Polgárőr Egyesületet alapított, a --- szám alatti társasház Számvizsgáló Bizottságának Elnöke volt. A település polgármestere és a társasházkezelő ügyvezetője, valamint munkáltatója és kifejezetten jó véleménnyel volt róla. A felperes ismerősei hitetlenségüknek adtak hangot a büntetőeljárás kapcsán azzal kapcsolatosan, hogy a felperes a terhére rótt cselekményt valóban elkövetette, de a cikk megjelenésétől követően megbotránkoztak azon az állításon is, hogy a felperes a sértett és ...-t megveréssel fenyegette.

* * *

Felperes módosított keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes megsértette jó hírnevét a 2015. július 2. napján megjelent cikk azon valótlan állításával, mely szerint több alkalommal is azzal fenyegetőzött volna, hogy megveri a sértettet, és (a sértettet megelőző és követő) élettársát ...-t. Kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 500.000 forint sérelemdíj megfizetésére is.

Arra hivatkozott, hogy édesanyja felvette a cikk szerzőjével a kapcsolatot a valótlan tény helyesbítése érdekében, melynek az újságíró a Veszprémi Törvényszék sajtóközleményére hivatkozással nem tett eleget. A sajtó az átvett, de szerkesztett nyilatkozat korrekt voltaért felelősséggel tartozik. Az alperes az eredeti törvényszéki közleményt a valóságnak meg nem

felelően változtatta meg. **Felelősséggel tartozik az átszerkesztéséért** és azért, hogy a tévedéséről való tudomásszerzést követően sem tett eleget helyesbítés iránti kötelezettségének.

Személye a cikkből egyértelműen felismerhető, a **valótlan tényállítás társadalmi megítélésének hátrányos befolyásolására alkalmas, mivel több hozzátartozó sérelmére elkövetett zaklatás büntette minősített esetét kimerítő cselekmény elkövetését rója a terhére.** A cikk - címével együtt értékelve - a felperes cselekményének motívumára utal, abból az következik, hogy a felperes rendszeresen, folytatólagosan zaklatta a sértett sőt, a sértettet követő élettársát (...-t) is, mintegy rettegésben tartva őket. E kijelentés a felperes elhunyt élettársa (...) kegyeleti jogát és jó hírnevét is sérti, továbbá a felperes családi kapcsolatainak sérelmét is okozza.

...en ő ismert és szeretett személy, alapító elnöke a Polgárőrségnek, társasházi közös képviselő, majd számvizsgáló bizottsági elnök volt. A cikk valótlan állításaira hajmáskéri szomszédai hívták fel édesanyja figyelmét, környezetében az megbotránkozást okozott. Megbotránkozásukat ismerősei nem tudták közvetlenül felé kifejezni - mert a cselekmény óta börtönben van -, azt édesanyjával közölték.

A valótlan tényállítással okozati összefüggésben elszenvedett sérelemként kérte értékelni, hogy amennyiben enyhébb végrehajtási fokozatba kíván kerülni, vagy rövid idejű eltávozást kér a büntetés-végrehajtás során, ahhoz környezettanulmány szükséges, melynek kapcsán előfordulhat, hogy a per tárgyát képező cikk téves tartalma alapján kedvezőtlenül ítélik meg. Utalt arra is, hogy a jogerős ítélettel szemben még valamennyi rendkívüli jogorvoslati lehetőségét nem merítette ki, ezért nem lehet abból kiindulni, hogy a jó hírnevét nem a per tárgyát képező valótlan állítás, hanem a terhére rótt bűncselekmény rontotta.

* * *

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Arra hivatkozott, hogy a cikk kapcsán a felperes személye felismerhető, a cikk kifogásolt tényállítása valóban téves, a helyes szöveg a Veszprémi Törvényszék sajtóközleményében szerepel.

Az újságíró tévedése azonban nem volt olyan súlyú, mellyel összefüggésben a felperes személyiségi jogainak sérelme lenne megállapítható, az emberölés kísérletéhez viszonyítva a felperes társadalmi megítélésére gyakorolt hatása elhanyagolható, így a Ptk. 2:45. § /2/ bekezdésében meghatározott tényállási elemek közül **a sérelmezett kitétel sértő jellege hiányzik.** A felperes édesanyja a büntetőeljárás egészére tett kritikai megjegyzéseket szeretne volna megjelentetni, amit az újságíró természetesen nem vállalhatott.

Értékelendő, hogy emberölés büntetnének kísérlete miatt mondták ki a felperes bűnösségét. Társadalmi megítélését, életminőségét ez és a mögötte álló cselekmény, nem pedig a per tárgyát képező téves kijelentés befolyásolja hátrányosan. A felperes által elszenvedett sérelem az emberölési kísérlet köztudomású következménye. A felperes ismerősi körének megbotránkozását is a bűncselekmény és nem a sérelmezett félmondat alapozza meg, teljesen életszerűtlen, hogy az utóbbi miatt fordultak volna el tőle ismerősei.

Rámutatott, hogy a Ptk. 2:52. § /1/ bekezdésének helyes, az Alaptörvény 28. Cikkének is megfelelő értelmezése szerint **bagatell jogsértések esetén az objektív jogkövetkezmények önmagukban megfelelően orvosolják a jogsérelmet.**

* * *

Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy a per tárgyát képező cikkel az alperes megsértette a felperes jó hírnévhez fűződő személyiségi jogát, kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 100.000 forint sérelemdíjat. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította és megállapította, hogy a felek viselik a saját perkölteiket.

Indokolásában rámutatott, hogy a büntető bíróság ítéletét és a történeti tényállást ismertető cikk az előzmények egyik mozzanatát tévesen - az aktív és a passzív alany felcserélésével - közölte.

Osztotta az alperes álláspontját a tekintetben, hogy vitathatatlan, hogy a felperes társadalmi megítélését önmagában jelentősen képes csorbítani az, hogy a cikk megjelenésének időpontjában még ugyan nem jogerősen, de megállapították a bűnösségét emberölés kísérletében, s a bűncselekmény hatása nyilván felülmúlja a per tárgyát képező valótlan tényállítás hírnévrontó hatását, és emellett a kettő egymástól teljes mértékben nem is különíthető el.

A tévesen a felperesnek tulajdonított magatartás azonban álláspontja szerint kimeríti a Btk. 222. § /3/ bekezdés a./ pontja szerinti zaklatás büntettének törvényi tényállását, mely minden egyéb körülménytől függetlenül sértő és az érintett társadalmi megítélésének hátrányos befolyásolására alkalmas, **nem minősíthető a felperes személyének megítélése szempontjából közömbös részletnek, pontatlanságnak, vagy lényegtelen tévedésnek.** Önmagában az, hogy az alperes relativizálni igyekszik valótlan tényállításának jogsértő hatását, a hírnévrontás megvalósulása szempontjából nem bír jelentőséggel, ezért a jogsértés megtörténtét megállapította.

Azt, hogy a felperest **immateriális hátrány** érte egyrészt köztudomású tényként vette figyelembe abból kiindulva, hogy amennyiben az internetes sajtóban - tehát nagy nyilvánosság előtt - bárkiről valótlanul állítják, hogy bűncselekményt követett el, úgy az az érintett társadalmi megítélésének rontására objektíve alkalmas, másrészt ... és ... tanúk vallomása is igazolta azt, hogy a felperes ismertségi körében a per tárgyát képező mondat is felháborodást, megbotrántkozást váltott ki.

Rámutatott, hogy az is értékelendő, hogy az alperest a 2010. évi CIV. törvény - Smtv. - 10. §-a szerinti hiteles, gyors és pontos tájékoztatás törvényi kötelezettsége terheli, melynek megszegésével állította valótlanul az alperes, hogy a felperes többször fenyegetőzött két személy megverésével, és kérés ellenére sem igazította helyre valótlan állítását. A helyreigazítás iránti igény szempontjából nincs jelentősége annak, hogy az a valótlan elemeken kívül a büntetőeljárás egészét érintő egyéb kérdéseket is felölelt. A helyreigazítással a felperes sérelme nagymértékben enyhíthető lett volna, ehhez képest **az alperes mulasztása nem más, mint a jogsértő állapot tudatos fenntartása.** Mindezt értékelve 100.000 forint sérelemdíjat tartott szükséges és egyúttal elégséges szankciónak a felperest ért hátrány kompenzálására.

* * *

Az ítélet ellen annak részben történő megváltoztatása és elsődlegesen a kereset teljes, másodlagosan a sérelemdíj iránti igény elutasítása iránt az alperes terjesztett elő fellebbezést.

Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság a tényállás helyes megállapítása mellett téves jogkövetkeztetéseket vont le, ítélete megalapozatlan. **Hiányzik az alperesi jogellenes magatartás és a sérelem közötti okozati összefüggés,** s gyakorlatilag ezt az elsőfokú bíróság is megállapította ítéletében, ennek ellenére marasztalta.

Az elsőfokú ítélet azon megállapítása, mely szerint a hírnévrontás megvalósulása szempontjából nincs jelentősége annak, hogy a felperes megítélése a valótlan tény állításakor milyen volt, s azon a büntetőeljárás egésze, vagy a terhére megállapított bűncselekmény milyen mértékben változott, súlyos ellentmondásban van az elsőfokú ítélet azon megállapításával, melyben az elsőfokú bíróság is elismerte, hogy a bűncselekmény hírnévrontó hatása nyilvánvalóan jelentősen felülmúlja a per tárgyát képező alperesi tényállítás hírnévrontó hatását és a kettő egymástól teljes mértékben nem is különíthető el.

A felperes sérelemdíj iránti igényét nem alapozza meg az esetleges személyiségi jogi sérelem sem. A személyiségi jogsértés megállapításának nem automatikus következménye a sérelemdíj alkalmazása (BH2016.241.), annak feltétele a személyiséget ért valamilyen fokú hátrány is. Az eljárás során meghallgatott tanúk nem tudták hitelt érdemlően bizonyítani, hogy az alperes tévedése a felperes jó hírnevének sérelmét okozta. A sérelemdíj fizetésre kötelezés feltételei megegyeznek a kártérítési felelősség szabályaival, ezért az „előreláthatósági korlát” is vizsgálándó, mely jelen esetben hiányzik. (Ptk. 6:521. §, Fővárosi Ítéltábla 1.Pf.20.194/2015/3/II.).

* * *

A Győri Ítéltábla Pf.I.20.219/2017/3. számú végzésével megállapította, hogy a ... Kft. jogutódja a alperes neve..

* * *

Az alperes fellebbezése nem alapos.

Mindenekelőtt arra mutat rá az ítéltábla, hogy az elsőfokú ítélet módosított felperesi keresetet részben elutasító rendelkezéseit fellebbezés hiányában nem bírálta felül (Pp. 253. § /3/ bekezdés).

A fellebbezéssel érintett körben az elsőfokú bíróság a tényállás a jogvita elbírálásához szükséges és egyben elégséges körben feltárta, azt helyesen állapította meg, a felperes jó hírnevének sérelme és a személyiségi jogsértés alkalmazott jogkövetkezményei tekintetében érdemi döntése - alapvetően annak indokaira is kiterjedően - helytálló, ezért az alperesi fellebbezésben foglaltak az elsőfokú ítélet részben történő megváltoztatására sem adtak alapot.

A sajtó-helyreigazítás iránti perekben kialakult bírói gyakorlat „megfelelően” irányadó a személyiségi jog megsértése iránt indított perekben is. A **PK 14.** számú Kollégiumi vélemény II. pontja értelmében nem terheli a valóság bizonyításának kötelezettsége a sajtószervet abban az esetben, ha valóságnak megfelelően közli a vádirat, illetőleg a büntető bírósági tárgyalás, a nem jogerős büntető bírósági ítélet tartalmát, közöttük a vádlott védekezését is. A konkrét esetben a fenti követelmény amiatt nem teljesült, mert az alperes a vád tárgyává tett bűncselekmény előzményeiről részben tévesen tudósítást adott. A cselekmény elkövetését megelőző súlyos fenyegetést is a felperesnek (a cikk megjelenésekor vádlottnak) tulajdonította, holott azt a sértett fejtette ki a felperessel szemben.

Az elsőfokú ítélet fellebbezésben sérelmezett (ellentmondásosnak megjelölt) kitétele akként értendő, hogy a kereset szerinti személyiségi jogsértés megvalósulása szempontjából nem annak van jelentősége, hogy a felperes társadalmi megítélése milyen volt a valótlan tény állításakor - azt mennyiben rontotta a büntetőeljárás, illetve a felperes terhére rótt bűncselekmény ténye -, hanem annak, hogy a jogsértés időpontjában alkalmas volt-e a sérelmezett kitétel a felperes jó hírnevének

megsértésére. E körben **mind a köztudomás (Pp. 163. § /3/ bekezdés), mind a tanúvallomások alapján** helyesen értékelte az elsőfokú bíróság a tévesen a felperesnek tulajdonított fenyegetőzést az egyébként elkövetett cselekménytől függetlenül - de azzal összefüggésben is - a felperes megítélésnek hátrányos befolyásolására alkalmasnak, s helyesen mutatott rá az elsőfokú bíróság arra is, hogy a valótlán előzményi adatok nem tekinthetők a felperes személyének megítélése szempontjából közömbös részletnek, pontatlanságnak, lényegtelen tévedésnek (**PK 12.II.**).

Megalapozatlanul hivatkozott arra az alperes fellebbezésében, hogy az eljárás során meghallgatott tanúk a per tárgyát képező kitétel hírnévsértő jellegét nem támasztották alá. ... tanúvallomásából kitűnően - a felperes letartóztatása miatt érthető módon - a felperes ismerősei ... felé jelezték a cikkben szereplő tévedéssel kapcsolatos véleményüket. ... és ... tanú a cikkben szereplő valótlán tényállításon megütközött, az ugyanis a felperes személyiség szerkezetét az általuk ismerttől eltérő jellegűnek mutatta.

Az elsőfokú ítéletből nem állapítható meg a felperes terhére értékelt bűncselekmény motivációja, a cikkben sérelmezett valótlán állítás azonban a cikk címével együttesen értékelve („Féltékenységből akarta megölni volt élettársát”) azt a hamis látszatot kelti, hogy a felperes készült a cselekményére, hiszen már korábban is többször megveréssel fenyegette a sértettet, sőt ez a fajta agresszió általánosan is jellemezte őt, mert még a sértettel fennálló élettársi kapcsolatát megelőző és követő élettársát (...-t) is megfenyegette.

A hírnévrontás megvalósításához nincs szükség arra, hogy a hátrányos eredmény - a társadalmi megítélés negatív változása - ténylegesen bekövetkezzen, elég, ha a kijelentés objektíve alkalmas a jó hírnév megsértéséhez. Tény, hogy a vád tárgyává tett súlyos cselekmény mellett a téves részlet a felperes társadalmi megítélése szempontjából kisebb jelentőségű, azonban önmagában a felperes terhére megállapított bűncselekmény a sérelmezett kitéletet nem fosztja meg személyiségi jogsértő jellegétől. Ellenkező értelmezés esetén egy vádlott vagy egy elítélt vonatkozásában, az egyéb körülmények között személyiségi jogsértőnek tekintendő megnyilvánulások értékelés nélkül maradnának, védtelenné téve az általuk érintett személyt.

* * *

Akit személyiségi jogaiban megsértenek sérelemdíjat követelhet az őt ért nem vagyoni sérelemért. A korábban kifejtetteknek megfelelően önmagában egy súlyos bűncselekmény tényleges elkövetése nem fosztja meg jogsértő jellegétől egy másik - enyhébb megítélésű - bűncselekmény valótlánul a felperesre történő vonatkoztatását. A súlyos bűncselekmény elkövetésének nem az okozati összefüggés vagy annak hiánya síkján, hanem az alkalmazandó jogkövetkezmények és azok mértéke kapcsán van jelentősége.

A sérelemdíj fizetésére kötelezés feltételeire alkalmazandók a szerződésen kívül okozott kárért való felelősség szabályai, így mentesül a felelősség alól a jogsértő, ha bizonyítja, hogy magatartása nem volt felróható. A konkrét esetben helyesen mutatott rá az elsőfokú bíróság, hogy a felperesi hozzátartozó kérése alapján a valótlán állítás kiigazítása elmaradt, a jogsértő állapotot az alperes fenntartotta, így **kimentése nem lehet sikeres**. Az alperesi fellebbezésben felhívott „előreláthatósági korlát” a konkrét esetre nem értelmezhető, s nem is alkalmazandó.

A sérelemdíj összegének meghatározása során a hátrány kompenzálására és a magánjogi büntetésre alkalmas funkciót egyaránt figyelembe kell venni. A sajtó vonatkozásában a személyiségi jogsértés kapcsán a felróhatóság nagyobb fokú, ha a valóságnak megfelelő sajtótájékoztató anyagát maga

ferdíti el, és ilyen irányú jogos igény ellenére sem helyesbíti azt. Ilyen esetben a magánjogi büntető szankció és a visszatartó erő érvényesülése érdekében is indokolt sérelemdíj alkalmazása.

A fentiekre is figyelemmel az elsőfokú bíróság a sérelemdíj mértékét is helyesen - a Ptk. 2:52. § /3/ bekezdésében írt szempontok megfelelő figyelembevételével - állapította meg 100.000 forintban.

A fentiekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú ítélet fellebbezett rendelkezéseit a Pp. 253. § /2/ bekezdés alapján azzal hagyta helyben, hogy miután az elsőfokú bíróság nem rendelkezett a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt elsőfokú eljárási illeték viseléséről, ezért az ítéletábra a Pp. 253. § /3/ bekezdés utolsó mondata alapján azt pótolta. A pertárgy értékét az elsőfokú eljárásban meghatározó, a jogsértés megállapítása iránti kereset szempontjából elvesztett alperes a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § /2/ bekezdése és 15. §-a (1) és (3) bekezdése alapján köteles a kereseti illeték megfizetésére.

Az alperes fellebbezése alaptalannak bizonyult, ezért a Pp. 78. § /1/ bekezdése alapján a másodfokú eljárással kapcsolatban felmerült költségeit maga viseli, megtérítendő másodfokú költség a felperes oldalán nem merült fel. A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt fellebbezési eljárási illeték megtérítésére az eredménytelenül fellebbező alperes köteles a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § /2/ bekezdése és 15. §-a (1) és (3) bekezdése alapján.

Győr, 2018. január 11.

Dr. Lezsák József sk.
a tanács elnöke

Dr. Mészáros Zsolt sk.
előadó bíró

Dr. Maurer Ádám sk.
bíró

A kiadmány hitelül: Kiadó